

Dret Penal I

Codi: 102252

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Mercedes Garcia Aran

Correu electrònic: mercedes.garcia@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

Equip docent

Joan Baucells Lladós

María José Cuenca Garcia

Miriam Cugat Mauri

Fermín Morales Prats

Josep Riba Piqué

Antonio Cardona Barber

Maria Jesus Guardiola Lago

Maria Jose Pifarre De Moner

Prerequisits

Equip docent

Dra. Mercedes García Arán, Grup 01, i seminari 11(docència en espanyol).

Dra. Guardiola Lago Seminari 12 (docència en espanyol).

Dr. Fermín Morales Prats, Grup 51 i seminari 51 (docència en espanyol).

Dr. Antoni Cardona Barber, Seminaris 13 i 22 (docència en espanyol).

Dra. Mª Jose Pifarre, Grup 70, seminari 71 (docència en català).

Sr. Josep Riba, Seminari 52 (docència en espanyol)

Dr. Joan Baucells. Seminari 72 (docència en català)

Dra. Miriam Cugat. Seminari 73 (docència en català)

Dra. Cuenca García. Grup 2 i seminaris 21 i 53 (seminari en espanyol)

No hi ha prerequisits per estudiar aquesta assignatura. Es recomana que l'alumne/a assoleixi correctament els continguts de les assignatures "Organització constitucional de l'Estat" i "Teoria del Dret" per a poder aprofundir en aquesta assignatura.

Objectius

L'assignatura Dret Penal I pretén que l'alumne/a adquireixi els coneixements de les especificitats del Dret Penal com a instrument de resolució de conflictes. Principalment es vol potenciar l'adquisició dels conceptes relatius a la norma penal, als principis constitucionals del Dret penal, així com les conseqüències que comporta la comissió d'un delicte (penes i mesures de seguretat).

Des de la perspectiva formativa, Dret Penal I pretén que l'alumne/a adquireixi els conceptes i la terminologia pròpia a l'àmbit del Dret Penal i, amb aquest objectiu, es potenciarà la lectura de textos jurídics així com la resolució d'alguns casos pràctics.

Competències

- Adquirir els coneixements bàsics de les diferents dogmàtiques jurídiques i exposar-los en públic.
- Argumentar i fonamentar l'aplicació de les normes jurídiques.
- Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Dominar les tècniques informàtiques per obtenir la informació jurídica (bases de dades de legislació, jurisprudència, bibliografia, etc.) i per comunicar dades.
- Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
- Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
- Presentar en públic la problemàtica que comporta un determinat litigi, les normes jurídiques aplicables i les solucions més coherents.
- Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
- Utilitzar els principis i els valors constitucionals com a eina de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic.

Resultats d'aprenentatge

1. Argumentar l'aplicació de normes penals en la resolució de problemes penals.
2. Buscar sentències penals en les bases de dades.
3. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
4. Distingir els coneixements bàsics de la dogmàtica penal.
5. Distingir la normativa aplicable entre el Codi penal i les normes penals especials.
6. Exposar oralment la resolució de qüestions dogmàtiques penals.
7. Fonamentar l'aplicació de les normes penals en la resolució de problemes penals.
8. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
9. Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
10. Identificar i conèixer els principis fonamentals del dret penal.
11. Identificar i conèixer les normes i els principis penals i aplicar-los al cas concret.
12. Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
13. Presentar a l'aula la defensa o l'acusació de casos penals.
14. Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
15. Resoldre els problemes d'interpretació i aplicació que presenten les normes penals.
16. Utilitzar els principis i els valors constitucionals com a eina d'interpretació de les normes penals.

Continguts

1.- *El Dret penal*: Dret penal com a instrument de control social. La norma penal: estructura, elements i funcions. Relacions entre dret penal i el dret administratiu sancionador. Relacions entre el dret penal i el dret processal penal

2.- *La llei penal com a font del Dret penal i la seva interpretació*: fonts directes i indirectes. Interpretació i subsunció. Mètodes d'interpretació, especial referència a l'analogia.

3.- *La legitimació del Dret penal. Teories de la pena*: Teories absolutes. Teories relatives. Models eclèctics o integradors. Estat de la qüestió en l'ordenament jurídic-penal espanyol.

4.- *Principis limitadors del poder punitiu de l'Estat*: P. d'intervenció mínima. P. d'exclusiva protecció de béns jurídics. P. d'igualtat. P. de culpabilitat. P. d'humanitat.

5.- *Principi de legalitat: introducció*: Concepte i garanties constitucionals derivades del principi de legalitat. Reserva de llei orgànica. P. de taxativitat i seguretat jurídica. "Non bis in idem". Tècniques legislatives: lleis penals incompletes i lleis penals en blanc.

6.- *Àmbit temporal de la llei penal*: El principi d'irretroactivitat de la llei penal. Les reformes penals i els règims transitoris.

7.- *Àmbit espacial de la llei penal*: El principi de territorialitat de la llei penal. Excepcions: casos d'extraterritorialitat. La persecució penal en l'àmbit europeu. La Cort Penal Internacional. Extradició.

8.- *Àmbit personal de la llei penal*: El principi d'igualtat penal. Inviolabilitat, immunitat i aforament.

9.- *Sistema de penes en l'ordenament jurídic-penal espanyol*: Classificació i conceptes bàsics. Regles bàsiques de determinació de la pena. Execució de la pena de presó: règim penitenciari espanyol i tractament penitenciari. El control judicial de l'execució penal.

10.- *Alternatives a la pena privativa de llibertat*: Condemna condicional, el supòsit dels estrangers i llibertat condicional. La mediació.

11 *Altres conseqüències jurídiques del delictes*. Les mesures de seguretat: doble via a Espanya i el sistema vicarial. Tipus de mesures. La L.O. 5/2000 de Responsabilitat penal dels menors i les seves mesures. La responsabilitat civil derivada de delictes

Metodologia

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides: activitats on el professor/a és present durant l'execució de les mateixes i desenvolupa un paper més actiu o protagonista. Es divideixen en dos tipus:

1.1. Classes teòriques: tenen per objecte que l'estudiant assoleixi les bases conceptuals de la matèria i el seu marc normatiu i jurisprudencial. Les classes teòriques són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor/a a l'alumne/a. Aquestes classes, si es necessari, es podran fer amb suports TIC, i debat en gran grup.

1.2. Seminaris: aquests ocuparan les hores assignades, on els estudiants, individualment o en grups reduïts, analitzen i resolen juntament amb el professor/a preguntes, casos pràctics o notícies vinculades amb el tema acabat de desenvolupar a la classe teòrica. L'assistència als seminaris, excepte amb causa justificada, és obligatòria

2. Tutories.

3. Activitats autònomes: activitats que els estudiants desenvoluparan autonomament, sense suport del professor/a.

3.1. Cerca i lectura comprensiva de bibliografia, normativa i jurisprudència.

3.2. Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

3.3. Estudi.

3.4. Elaboració de les diverses activitats d'avaluació continuada.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat ompli les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	19,5	0,78	4, 10, 11, 16
Seminaris	19,5	0,78	1, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 15
Tipus: Supervisades			
Tutories	1,5	0,06	12
Tipus: Autònomes			
Avaluaci?	5	0,2	1, 3, 14
Estudi i preparaci? de treballs	95	3,8	1, 2, 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 16

Avaluació

. Model d'avaluació: el model d'avaluació és continuada i té l'objectiu formatiu que l'alumnat i el professorat puguin conèixer el grau d'assoliment de les competències per tal d'orientar el procés formatiu.

. Les activitats d'avaluació continuada realitzades al llarg del curs suposaran el 50% de l'avaluació final i, la prova final de conjunt suposarà el 50% restant .

. Avaluació continuada:

El resultat d'aquesta avaluació continuada valdrà fins el 50% de la nota final i sorgirà de les següents activitats:

A) Prova teòrica (preguntes curtes) o pràctica (resolució de casos). Amb un valor de 2.5 punts.

B) Prova de conceptes bàsics. Amb un valor de 2.5 punts.

. Prova final de conjunt: Al final del curs hi haurà un examen final (test) de contingut. Es puntua sobre 5.

. A l'inici del curs el/la professor/a responsable de l'assignatura informarà als alumnes, a través de l'Aula Moodle, de les dates exactes de les activitats d'avaluació continuada, concretant les característiques de les mateixes; així com, del model d'examen final (test, preguntes curtes, etc.).

. Reavaluació:

- Pel que fa al 50% de l'avaluació continuada: es durà a terme el dia fixat . Aquesta prova de reevaluació de l'avaluació continuada valdrà 2.5 punts. Substituirà la pitjor de les notes d'avaluació continuada obtingudes.

- Pel que fa al 50% de la prova final de conjunt: l'alumne/a que suspengui la prova final de conjunt es podrà presentar a la reavaluació. La reavaluació es farà en les mateixes condicions. Realització: en la data fixada per Gestió Acadèmica.

- Només es poden reavaluar aquelles activitats que han estat avaluades. Cas de realitzar la reavaluació, preval la segona nota fins i tot si és inferior a la primera.

- No caldrà obtenir una nota mínima ni de l'avaluació continuada, ni de la prova final, per realitzar la reavaluació.

. Nota global de l'assignatura: la nota final de l'assignatura serà la suma de la nota de l'avaluació continuada (fins a 5 punts, sumades les dues proves) i la nota de la prova final de conjunt, sempre que aquesta sigui de 1.5 com a mínim: En cas de no assolir 1.5 punts sobre 5, la nota màxima de l'assignatura serà de 4.5. Per aprovar l'assignatura cal obtenir una nota global de mínim 5 punts.

. Revisió: en publicar les notes, tant de les activitats realitzades durant el curs, com de la prova final, com de la reavaluació, el professor/a especificarà el sistema de revisió (data, horari i espai).

IMPORTANT: La persona que copii o intenti copiar a un examen tindrà un 0 en l'examen. La persona que presenti una pràctica en el que hi hagi plagi obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, l'assignatura serà suspesa

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final de contingut i reavaluació (test)	50%	5	0,2	3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 16
Primera activitat avaluable: Prova teòrica (preguntes curtes) o pràctica (resolució de casos).	25%	2,5	0,1	1, 2, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16
segona activitat avaluable. Conceptes bàsics	25%	2	0,08	4, 5, 10, 12

Bibliografia

MUÑOZ CONDE, Francisco-GARCÍA ARAN, Mercedes, Derecho penal. Parte general (11ª edició) Tirant lo blanch, 2022. Disponible a la biblioteca digital de la UAB

QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (Con la colaboración de Fermin Morales Prats) . Parte General del Derecho Penal. Aranzadi, 2015

Bibliografia complementària.

Al llarg del curs el/la professor/a responsable de l'assignatura podrà recomanar bibliografia complementària a través de l'Aula Moodle.

Programari

L'assignatura no exigeix un programa específic